

van het Olympieion, den tempel ter eere van Zeus. 't Zal de grootste tempel zijn, die ooit ter eere van den oppergod rijzen zal. Meer dan honderd zuilen zal hij tellen. Hooger en zwaarder zullen zij zijn dan de zuilen van ieder ander gebouw.

Want 't zal de tempel zijn ter eere van Zeus!

En tevens het symbool van de macht van den machtigen Peisistratos!

Als de grondvesten gelegd zijn, wordt de tyran door den dood verrast.

En vóór dat zijn zonen, hun vader opvolgend in de regeering, den reuzenbouw hebben voltooid, worden zij verdreven.

Drie eeuwen bleef de tempel onvoltooid.

Dan zal Antiochus IV Epiphanes hem verder opbouwen. Maar ook hem overvalt de dood.

En weer drie eeuwen later, in de jaren 126—129 na Christus' geboorte, komt de Romeinsche keizer Hadrianus, en hij voltooit het gebouw.

En in vollen luister rijst het. De blanke zuilen wijzen op naar den stralend blauwen hemel, waar de Griek denkt de woning van Zeus. De priesters ontsteken er den wierook, en als de wierookwolken stijgt hun gezang en hun gebed. En van allen kant komen menschen hun offers brengen. De krachtelooze zocht er kracht, de zieke genezing, de benarde hulp in nood, de dorstende naar gerechtigheid lafenis, — gewonde menschenharten zoeken er troost...

O, Zeus! Gij die het leven hebt, en het leven geeft. Gij, die de almachtige zijt, en in wiens hand ons lot rust! Zie, deze offers, wij geven ze u. Zie, dezen liefelijken wierook, hij brandt voor u. Zie, dezen tempel, dezen schoonen, wij hebben hem u gewijd. Onze handen zijn niet moe geworden, als zij hem bouwden voor u. Onze kunstenaars achtten het een zeer groote vreugde, als zij hem versierden voor u. O, Zeus, hoor ons! Zie onze offers, en hoor ons!

Een zeventigtal jaren vóór de voltooiing van het Olympieion stond er in het midden van de plaats in Athene, die genaamd wordt Areopagus, een eenvoudig, Joodsch man. En tot de Stoïsche en Epicureïsche wijsgeeren sprak hij: „Gij mannen van Athene! ik bemerk, dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt. Want de stad doorgaande, en aanschouwende uwe heiligdommen, heb ik ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: Den onbekenden God. Dezen dan, dien gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden.

„De God, die de wereld gemaakt heeft, ... woont niet in tempelen met handen gemaakt.

„En wordt ook van menschenhanden niet gediend, als iets behoevende....”

Straks wordt deze man weggespot. Ze zullen dien „klapper” nog wel eens hooren.

En de man gaat. Maar de waarheid blijft.

Ik wou, dat wij allen, die ons Christenen noemen, en de alwetende God weet of wij het *zijn*, tegenover het heidendom stonden zooals Paulus er tegenover stond.

Altijd weer treft mij de zin: „Dezen dan, dien gij niet kennende, dient....”

De apostel heeft door den vorm van den eeredienst, den soms zeer vreemden en dwazen vorm, heengezien. En hij heeft gezien wat daar diep in het donker verscholen ligt en alleen voor het oog der liefde te zien is. En achter alle woorden, vreemd en dwaas en zondig soms, heeft hij het schreien gehoord van het arme verslagen, zondige menschenhart, — den schreeuw van de menschenziel, die schreeuwt naar den levenden God, zooals het hert schreeuwt naar de waterstroom. — En de opgeheven handen heeft hij gezien, die reikten hoog naar den hoogen hemel, en de verlossing zouden grijpen willen, die zoo ver was en zoo ver bleef....

„Dezen, dien gij niet kennende dient....”

En hij verkondigt Hem.

Ze spotten met hem.

Hebben ze dan toch aan hun goden, aan hun tempels, hun offers genoeg? Willen zij blijven leven van hun honger, en lafenis vinden in hun dorst?

Maar — de opstanding der dooden — hoe kan dat? Is dat geen dwaasheid?

Opstanding der dooden? — En alles neigt ten doode. Alles sterft. Alles verbrokkelt.

Die Grieken weten wel, dat hun schoonste tempels zullen worden tot puin.

Is het bij andere volken niet zoo gegaan? En zal het bij hen niet evenzeer zoo afloopen? Opstanding der dooden? „Wat wil toch deze klapper zeggen?”

De man is heengegaan. De spotlach verstomt. En de eeuwen gaan voort. Het Christendom wint veld. Het heidendom stort in. De tempel wordt ruïne.

De heerlijkheid der zuilen getuigt nog van de toewijding, waarmee de oude heidenen God, dien zij niet kenden, hebben gediend.

Een toewijding, die ons, Christenen, beschamen kan.

K. T. B.

## Een veelbesproken Premier (MAC DONALD)

Met Mac Donald is de wereld nog niét klaar. En er is alle aanleiding toe, om deze figuur, ook al werd er bij zijn optreden als premier reeds iets over gezegd, nogmaals te bezien, want zelfs al zóu *Labour* bij de aanstaande verkiezingen zijn regeeringsmacht verliezen, wat nog lang niet zeker is, — Mac Donalds rol, als hij tijd van leven heeft, is daarmee niet uitgespeeld.

Engelands eerste minister is „rood.”

Maar, — de dames in de tegenwoordige kleurrijke modewereld zullen er ons nader over kunnen inlichten — er zijn vele variaties van *rood*.

Nu is „rood” onze politieke en economische kleur *niet*. Maar de eene variatie is veel *minder* antipathiek dan de andere!

Een blad als het dagblad „De Nederlander” zal zeker door niemand van socialistische sympathieën worden verdacht en staat als een goed Christelijk blad bekend.

Als nu zulk een blad schrijft:

„Ook Mac Donald behoort tot de *rooden*, en als de laatste actualist reeds lang zal begraven zijn te midden zijner benauwde angstgenooten, zal de naam van Mac Donald nog genoemd worden met dien-zelfden eerbied, waarmede zijn drager in de straten van Genève werd begroet.”

dan begrijpt men wel, dat we met het enkele woordje „rood” van Mac Donald niet af zijn.

Ja, genoemd blad gaat zelfs *verder* en zegt, al drukt het zich zeer voorzichtig uit:

„Het is niet onmogelijk, dat Mac Donald, ware hij Nederlander, zich aangetrokken zou gevoelen tot een der Christelijke politieke groepen.”

Dit gaat, dunkt ons, iets *te ver*.

*Tenzij* men die „aantrekkingskracht” neemt in den zin van die tusschen de zon en de planeten, welke ondanks deze aantrekkingskracht toch op denzelfden afstand blijven en dezelfde banen, de eeuwen door, beschrijven.

Al is Mac Donald dan ook in sommige opzichten een sympathiek man en al zal niemand onzer het wagen te oordeelen over zijn hart of zijn „staat,” toch zijn ons geen bewijzen bekend, dat hij ook in het publieke leven

den eisch gelden laat van het Woord Gods en den Christus Gods bóven alles.

Dit neemt niet weg, dat zijn optreden sympathieke elementen bevat, die de Christen gaarne erkennen wil.

Mits men goed inzie, waarin deze bestáán.

Mac Donald is ons *niet* sympathiek en zal ook noch de „Nederlander,” noch eenig ander Christelijk blad, noch hun lezers sympathiek zijn, omdat hij zich zulk een *gematigd* socialist toont. We zullen ons nu niet begeven in politiek-speculatieve beschouwingen, maar 'tlaat zich zeer goed denken, dat een „gematigde” gróóter gevaar oplevert dan een Jehuïstisch *drijver*. In 't laatste geval komt het volk overend en *ziét* het gevaar; in 't eerste is 'tsoms niet te wekken uit zijn rust, eer het te laat is en het de kracht tot tegenweer verloren heeft.

Mac Donalds gematigdheid nu moge deels samenhangen met zijn persoonlijkheid, anderdeels is zij ongetwijfeld een uitvloeisel van de nuchtere waarheid, dat Labour geen dommer ding doen kan, dan reeds bij zijn eerste regeeringsoptreden heel het overige Engelsche volk tegen zich „op stang” jagen.

Nee, de sympathie heeft een andere oorzaak.]

Het socialisme als stelsel achten wij een dwaling, waarvoor met name ook de Christen zich te wachten heeft: in een blad als dit kunnen we daarvan *uitgaan*, zonder ons op te houden met breedvoerig *bewijs*.

Maar nu staat het, met elke dwaling, zoo:

Zij bevat, de eene meer de andere minder, ook zekere waarheidselementen, korrelen goed goud in veel waardeeloos erts, en juist *die* elementen, die korrelen zijn aan het Christendom ontleend.

De socialist dweept met het „pacifisme.”

„Eén volk van broederen,” al wat mensch heet.

Geen oorlog meer op de gansche aarde.

Niemand, die de hand tegen zijn broeder opeeft.

En zoo de menschen als de staten onderling, zij zullen al hun geschillen op volkomen vredelievende wijze langs den aangewezen weg der arbitrage laten oplossen.

Nu weet ik wel, dat dit „pacifisme” geen privaat bezit der socialisten is, maar zij zijn er toch als groote volksgroep toe gekomen en zij geven voor, dat als de heele wereld maar voor 't socialisme zal gewonnen zijn, dat pacifisme ook vanzelf werkelijkheid wordt.

Maar doen niet die pacifistische heerlijkheden, waarvan de socialist droomt, u denken aan de verwachting van den Christen aangaande het Vrederijk, waarvan hij zeker is?

O, ik ken de onoverbrugbare kloof:

De socialist verwacht *zijn* heil in *déze* bedeeeling; kent geen zonde als de storende duivelsmacht, die eerst volkomen overwonnen moet zijn en geeft allerminst toe, dat het volkomen herstel van den vrede tusschen God en mensch, tusschen den Hemelheer en de verlorne menscheid, moet *vooraf* gaan, zal die vrede tusschen mensch en mensch te verwezenlijken zijn.

Dat vredeijk wachten wij slechts op de *nieuwe* aarde.

De socialist zegt: „Wij willen *eigen* Redder zijn!”

Maar de Christen is geen onaandoenlijk fatalist.

In den naam van zijn Heiland strijdt hij tegen al de vreeselijke *gevolgen* der zonde, als daar zijn ziekte en pijn, honger en pest, — ook oorlog en twist.

En dáár hebt ge nu den oorsprong der sympathie, die Mac Donald ook van niet-socialistische, zelfs van Christelijke zijde, tot zekere hoogte, ondervindt.

Een imponeerende figuur is hij nu juist niet.

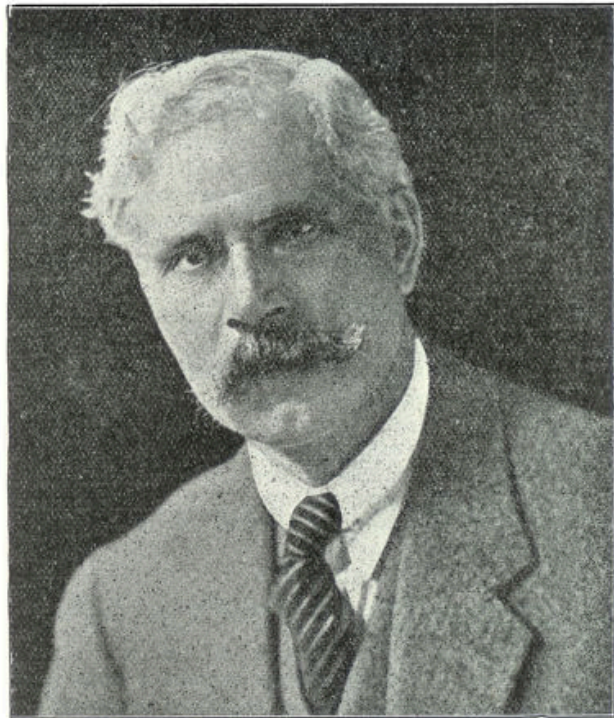
Toch werd hij niet alleen door de vurige Franschen, maar door meer laconieke Nederlanders, door stugger Noren, en door aan alles gewoon geraakte Zwitsers luide toegejuicht.

De Volkenbond gaf méér dan 'n gelegenheids-applaus.

En dat niet omdat Mac Donald zoo'n eerste-klasredenaar is.

Hij kan zijn woord doen en góéd; doch daarmee is 't gezegd.

Zijn stem, die in 't gewone leven een aangenamen klank



heeft, wordt in een vergadering licht schreeuwerig, en soms vervalt hij in de gewoonte, meer op een meeting dan op een vergadering gebruikelijk, van met zijn vuisten zóó hard op 't spreekgestoelte te timmeren, dat het zijn eigen woord onduidelijk maakt.

't Was dan ook de inhoud, die toegejuicht werd.

Den tekst van zijn rede, en dien men ook aan geheel zijn streven kan ten grondslag leggen, kan men aldus formuleeren: dat de vrede gevestigd moet zijn op en in stand moet gehouden door recht en niet door *geweld*.

Die grondstelling beaamt ook de Christen; al zijn er dan over tal van andere vraagstukken, die met het pacifisme in verband staan, ook nóg zulke uiteenlopende meeningen, en al weten wij, dat de volle doorwerking van dezen regel op deze zondige aarde nimmer te verwachten is.

Christus roeit eenmaal den oorlog volkomen uit.

Maar van die eind-overwinning kán, als 't God belieft! af en toe hier op aarde wel een voorsmaak genoten worden — denk aan Salomo's Vrederijk! en *als* God mannen gelijk Mac Donald gebruiken wil om de wereld een oase te geven in de oorlogswoestijn, zullen we Hém niet dankbaar zijn?

P. BR.



**I**n Fluëlen gebruiken we in een der vele mooie hotels den lunch, en dan gaan we in één ruk door naar Lugano, het stedeke aan den Zuidkant der Alpen.

Een tocht om nooit te vergeten, en gaarne zouden we den trein op talloze plekken hebben willen stilzetten, om eens rustig te kunnen genieten van de prachtuitzichten.

Het aantal tunnels, dat we inrijden is legio. Welgeteld moeten het er 52 zijn. Niet minder dan 324 bruggen,